

2459

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

1

Stämna blod

Stämna blod

Jag har någon gång hört formeln, som de kloka använde, när de skulle stämna blod, men jag kan ej minnas den ordagrant. Den löd emellertid ungefär så här:

"Så ~~sant~~ visst och sant som vår Herre Jesus var födder julanatt och alla stjärnor stanna, så skall också blodet stanna.

I Guds , Faderns och Sonens och Den Helige Andes namn."

skänkt
f. P. P. P. P. P.
M. P. P. P. P.

2

2459

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Mana bort spöken

Mana bort spöken

Om det spökade i ett hus, skulle prästen dit och mana bort spöket. Han läste något ur svartkonstboken och drev så bort den Onde Anden. Det var inte alla präster som kunde göra det, men i Esphult fanns det en som kunde det förr i tiden. Svedehborgarna skulle vara särskilt skickliga.

*S. Rörum
Första
S. Rörum*

And. Bjell Hagberg

31

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

2459

*Pär N. Svensson
född 1857 i Häglinge*

Lyktegubbar

Lyktegubbar

Man kan se hur ljus springer från den ena busken till den andra på kärren. De trodde förr att det var något slags andeväsen. Somliga sade, att det var en lantmätare, som mätt orätt och nu fick springa och mäta om, så han hade ej någon ro.

Sk.
Finsk ba.
A Rörman o:ca

LUNDS UNIVERSITETS
BIBLIOTEKSGABRIK

2459

Uppst. Kyrka Rånby 4.
Per Per Svensson
född 1857 - Rånby linge

Kyrkobygge

Kyrkobygge

Jag har hört berättas, att när de skulle bygga en kyrka här i närheten, jag minns ej säkert vilken, möjligen var det Svenköps, så ville inye trollen ha kyrkan på det ställe de tänkte bygga den. Folket hade kört ihop timmer till det ställe, där de tänkte bygga upp kyrkan, men på morgonen låg det på en annan plats. Detta hände flera gånger och slutligen voro de tvungna att bygga kyrkan där som trollen hade lagt timret.

Skane, Frodo Ed
S. Pörmön

2459

M. J. H. Hagberg 5.
Per Svenning
Född 1854
i Skåne

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Mjölkhare

Mjölkhare

Det fanns käringar, som hade mjölkharar med vilka de skaffade sig mjölk genom att låta dem tjyvmjölka grannarnas kor. När en bonde därför märkte eller misstänkte, att hans ~~sko~~ kor voro tjyvmjölka, skulle han skjuta mjölkharen med en kula, som var gjord av avskrap från kyrkklockorna. Men de sade, att när de skjutit en sådan hare, så fanns det bara en trasa eller något dylikt när de kommo fram för att ta den.

2459

LUND UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Stämna hästar

Stämna hästar

Det var en begravning på Göingeholm och kusken skulle köra först med det finaste folket. Då blev en dräng förtryten och körde förbi kusken, men när han väl hade kommit förbi var det lögn att han kunde få hästarna ur stället utan han måste hålla där han var. Men när kusken hade kört förbi, sade han: "Nu kan du få köra igen." Att det är sant, det vet jag säkert, för det var min far som var kusken.

*J. Kåre
L. Rosenbr.
M. J. Hagberg*

2459

MINNESARKIVET
MINNESARKIV

7

Svartkonst

Svartkonst

De berättade, att det för länge sedan fanns en präst som visste sådant som andra inte visste. När drängen var borta visste alltid prästen vad han hade för sig, så att det var ~~intet~~ inte lönt att han ljög. Prästen kunde säga när drängen kom hem: "Jaså, du gjorde det och det då och då."

8

2459

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Döva

Döva

Det fanns personer som kunde döva tandvärk, äjder och dylikt. Min far t. ex. kunde det. Men de ville inte lära bort det, om man bad dem, det var då lögn. Jag såg på många gånger när min far dödade bort tandvärk. Han stod och mumlade lite konster - vad han sade kunde man ej bli klok på - och sedan gick värken bort.

2459

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Drake

Drake

När de skulle gräva upp en skatt och hade kommit till kistan, så kunde denna sjunka helt plötsligt. Det var en drake eller en orm, som ~~vaktade~~ vaktade skatten. De påstod, att han också kunde förvända synen på folk

Hans
Frosta led
L. Rönns

uppl. av Kjell Hagberg

10

2459

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Gengångare

Gengångare

Min far var kusk på Göingeholm hos friherinnan, och han berättade , att de ofta såg ett fyrspänn komma och köra upp till gården på natten. När de omtalade det för friherinnan, sade hon: "Det skall ni inte bry er om. Det är bara gamle baronen."

Den gamle baronen påstods hava varit en ful gubbe. De berättar att han ville sätta upp en påle på gården och vid den pålen skulle han pryglä folket.

2459

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIVTomtelycka

Tomtelycka

De skulle vara snälla vid tomtarna. Somliga satte ut gröt och mjölk på kvällarna och på morgonen var det borta. Man trodde, att tomten varit framme under natten, när folket ^{såg} ~~såg~~ och ätit upp den framsatta maten. Om tomten behandlades illa eller kördes weg från gården, skulle det bli olycka och otur på det stället för både folk och kreatur och gröda. Men om han behandlades väl, skulle det bli tomtelycka.

2459

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIVFörskriva sig åt Horn PelleFörskriva sig åt
Horn Pelle

Om en person ville ha mycket pengar skulle han förskriva sig åt Horn Pelle. Då skulle pengarna aldrig tryta för honom. Men den personen skulle själv tillfalla Den Onde till ersättning för att han skaffade pengar. Men för det mesta lurade de Horn Pelle på något sätt, så att de slapp att tillfalla honom, ty han ansågs vara mycket lätt lurad och dum.

2459

FOLKMINNESARKIV

Spiritus

Spiritus

Spiritus var en "bagatell", som de skulle samla pengar med. De bar den på sig, men jag kommer inte ihåg på vad sätt och ej heller hur den såg ut. En skomakarepojke hade fått reda på det, men jag har rent glömt bort hur det var.

2459

14.

LUND'S UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Register

- Stämman beses - s. 1.
Språket - s. 2.
Lyttegubbar - s. 3.
Kyrkbyggsågen - s. 4.
Myckare - s. 5.
Stämman hästar - s. 6.
Svartkonst - s. 7.
Döra sjukdom - s. 8.
Drake - s. 9.
Gångare - s. 10.
Tomtelycka - s. 11.
Förminna sig åt Horn Pelle - s. 12.
Spiritus - s. 13.